॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૮

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૩૦)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. સવ્વે **જીવા ખમંતુ મે મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ** વેર

૨. અણેસણાએ **પાણ ભોયણાએ બીય ભોયણાએ હરિય ભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ** પુરે

૩. ખેલેસુ વા **સિંઘાણેસુ વા વંતેસુ વા પિત્તેસુ વા પૂએસુ વા** સોણિએસુ

૪. ઉગ્ગહં **નિસીહિ અહોકાયં કાયસંફાસં ખમણિજ્જો** ભે!

૫. સમણે **નિગ્ગંથે ફાસુએણં એસણિજ્જેણં અસણં** પાણં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? **(૪)**

૧. મણિસોવનના **ઝવેરાત, સોનું વગેરે** **અગિયારમા વ્રતમાં**

૨. ઠામિ **કરું છું** **પ્રતિક્રમણના બીજા પાઠમાં**

૩. ખેલે સુ વા **કફમાં ઉપજે તે** **૧૪ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યમાં**

૪. સહસાગારે **ઉતાવળથી લેવા વડે** **બીજા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો. **(૪)**

૧. ઘણું સૂતા રહેવાથી **પગામસિજ્જાએ** ૨. મસ્તકે આવર્ત્તન કરીને **સિરસાવત્તં**

૩. મધુરા ફળની જાત **માહુરય વિહિં** ૪. નહિ આચરવા યોગ્ય **અણાયારો**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૨)

૧. સાધુની અવગાહના કેટલી? **જઘન્ય બે હાથ ઉત્કૃષ્ટ ૫૦૦ ધનુષ.**

૨. સાધુપણામાં આયુષ્ય બાંધે તો કેટલા ભવ? **જઘન્ય ૩ ઉત્કૃષ્ટ ૧૫ ભવ.**

૩. પોરસીની ગણતરી કેવી રીતે કરવાની? **ત્રણ કલાક નહિ પરંતુ દિવસ કે રાત્રિનો ચોથો ભાગ.**

૪. ઉત્કૃષ્ટ તીર્થંકરની સંખ્યા કોના સમયમાં હતી? એક શબ્દમાં લખો. **અજિતનાથ ભગવાન.**

૫. પ્રમાદ અને આળસ એ કયા કર્મનો ઉદયે છે? એક શબ્દમાં લખો. **મોહનીય કર્મ.**

૬. પ્રતિક્રમણના છ આવશ્યકમાંથી ધર્મના કયા? **સામાયિક, પ્રતિક્રમણ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચક્ખાણ.**

૭. ૩૩ બોલમાંથી ચોથા બોલમાં હેય, જ્ઞેય અને ઉપાદેય કયા?

ઉપાદેય : બે શુભ ધ્યાન, પાંચ સમિતિ હેય : ચાર સંજ્ઞા, ચાર વિકથા, ચાર કષાય, બે અશુભ ધ્યાન.

૮. કેવળી ભગવાનને ચારિત્ર કયું? **યથાખ્યાત ચારિત્ર.**

૯. વર્તમાને કેટલા અને કયા સંથારા થાય? **એક. ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો.**

૧૦. કયા દેવલોકમાં ચારસો વિમાન છે? **નવમા આણત અને દશમા પ્રાણત બંનેના મળીને ૪૦૦ વિમાન છે.**

૧૧. ૨૬ બોલમાં ઉપભોગ અને પરિભોગના બોલ કેટલા? **ઉપભોગના ૨૦ અને પરિભોગના ૬ બોલ છે.**

૧૨. શ્રમણધર્મ એટલે શું? તે કેટલા છે? **સંયમ અને તપમાં નિરંતર શ્રમ કરનાર. તે દશ છે.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ૨૪ દંડકના આધારે લખો. (૩૦)

(૧) નીચેનામાં કેટલા અને કયા દંડક હોય? તે લખો. (૫)

૧. છેવટું સંઘયણમાં **૧૦, ૫ સ્થાવર, ૩ વિકલેન્દ્રિય, મનુષ્ય, તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.**

૨. અણિન્દ્રિયમાં **૧, મનુષ્ય.**

૩. એકાંત સમકિત દષ્ટિમાં **એકપણ નહિ.**

૪. મિશ્ર વચનયોગમાં **૧૬, ૧ નારકી, ૧૩ દેવતા, ૧૦ ભવનપતિ, ૧ વાણવ્યંતર, ૧ જ્યોતિષી, ૧ વૈમાનિક, ૧ મનુષ્ય, ૧ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.**

૫. વૈક્રિય શરીર એકાંત સંજ્ઞીમાં **૪, ૧ જ્યોતિષી, ૧ વૈમાનિક, ૧ મનુષ્ય, ૧ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.**

(૨) મને ઓળખો. (૫)

૧. અમારામાં ચાર લેશ્યા છે. **ભવનપતિ, વાણવ્યંતર, જુગલિયા, પૃથ્વી, પાણી, વનસ્પતિ**

૨. અમારામાં અચેત, ઓજ, રોમ આહાર છે. **નારકી, દેવતા**

૩. મારો આઠમો દંડક છે. **ઉદધિકુમાર**

૪. અમારી અવગાહના છ હાથની છે. **ત્રીજા દેવલોક, ચોથા દેવલોકમાં**

૫. મારામાં આઠ દંડકનો આવે. **સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય**

(૩) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. અવધિદર્શનને ...... કે ...... સાથે સંબધ નથી. **સમકિત, મિથ્યાત્વ**

૨. બીજા ગ્રૈવેયકની જ. .... અને સ્થળચર ઉ. સ્થિતિ ...... છે. **૨૩ સાગર , ૩ પલ્ય**

૩. ઉધઈમાં ...... પર્યાપ્તિ અને વાયરામાં ...... સમુદ્ઘાત હોય. **પાંચ, ચાર**

૪. ......, ... અને ...... માં ૬૪ જાતિના દેવ આવે છે. **પૃથ્વી, પાણી, વનસ્પતિ**

૫. નારકીમાં ...... સમુદ્ઘાત હોય છે. **ચાર**

(૪) વ્યાખ્યા લખો. **(૫)**

૧. અવગાહના : **જીવનું શરીર જેટલા આકાશપ્રદેશને અવગાહે.**

૨. સંજ્ઞા : **વેદનીય અને મોહનીય કર્મના ઉદયથી થતી અભિલાષા.**

૩. વ્યવહાર મનયોગ : **જેમાં સત્ય અને મૃષા રહિત વિચાર કરવા.**

૪. દષ્ટિ : **તત્ત્વ વિચારણાની પદ્ધતિને દષ્ટિ કહે છે. મનના/આત્માના અભિપ્રાય.**

૫. શ્રુત અજ્ઞાન : **શબ્દ દ્વારા અર્થનું અયથાર્થ જ્ઞાન થાય તે.**

(૫) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. ૫૬ અંતરદ્વીપની ઉત્કૃષ્ટ અવગાહના કેટલી છે? **૮૦૦ ધનુષ**

૨. આહારક શરીર કોણ બનાવે? **૧૪ પૂર્વી સાધુ**

૩. એક પલ્યથી ઓછી સ્થિતિવાળાને શું કહેવાય? **મિથ્યાત્વી**

૪. એકેન્દ્રિયમાં સંસ્થાન કયું? **હુંડ સંસ્થાન**

૫. દેવ કેટલી દિશાનો આહાર કરે? **છ**

(૬) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૫)**

૧. પ્રત્યેક વનસ્પતિમાં સમયે સમયે અનંતા જીવો ઉપજે છે.

ખોટું. પ્રત્યેક વનસ્પતિમાં સમયે સમયે અસંખ્યાતા જીવો ઉપજે છે.

૨. બેઈન્દ્રિયના અપર્યાપ્તામાં બે જ્ઞાન હોય છે. **સાચું.**

૩. પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતા હાથીની અવગાહના પૃથક ધનુષની છે.

ખોટું. પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતા હાથીની અવગાહના પૃથક ગાઉની છે.

૪. એક પલ્યથી વધુ સ્થિતિવાળા સમકિતી અને મિથ્યાત્વી બંને હોય છે. **સાચું.**

૫. ચાલતા ઘોડામાં ૧૩ યોગ હોય છે. **ખોટું. ચાલતા ઘોડામાં ૧૨ યોગ હોય છે.**

(આ) કાળનું માપ અને અવગાહનાની સમજણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. ચાર હાથ એટલે કેટલા વેંત? કેટલા આંગુલ? **૮ વેંત, ૯૬ આંગુલ**

૨. ૩૦ મુહૂર્ત એટલે કેટલા પ્રહર? કેટલી ઘડી? **૮, ૬૦**

૩. સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ કાળ એટલે શું? **૧ સમય, નિશ્ચય કાળ**

૪. આત્મ આંગુલથી શું માપવામાં આવે છે? **અશાશ્વત, મનુષ્યકૃત**

૫. ૨૦ ક્રોડાક્રોડીમાં ક્યા કાળ આવે? **અવસર્પિણી, ઉત્સર્પિણી**

(ઇ) ૩૨ અસજ્ઝાયના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. ક્યા મહિના વર્ષા માટે ગર્ભકાળ છે? (**પોષ**, ચૈત્ર, અષાઢ, ભાદરવો)

૨. ખગ્રાસ સૂર્યગ્રહણની સજ્ઝાય કેટલા પ્રહરની છે? (૪, ૮, ૧૨, **૧૬**)

૩. કાળ સંબંધી અસજ્ઝાય કેટલી છે? (૩૨, **૧૨**, ૩૪, ૧૦)

૪. રેખા સહિત પ્રકાશમાન દ્રવ્યને શું કહે છે? (**ઉલ્કાપાત**, દિગ્દાહ, યૂપક, યક્ષાદીપ્ત)

૫. ચોમાસું પૂરું થાય ત્યારે કઈ અસજ્ઝાય હોય? (**કારતક**, અષાઢ, ચૈત્ર, આસો)

(૨) જોડકા જોડો. (૫)

(અ)	(બ)	જવાબ
૧. નિર્ઘાત	૧. બે ઘડી	**૩. ૮ પ્રહર**
૨. ગર્જિત	૨. દેખાય ત્યાં સુધી	**૪. ૨ પ્રહર**
૩. મિહિકા	૩. ૮ પ્રહર	**૨. દેખાય ત્યાં સુધી**
૪. યૂપક	૪. ૨ પ્રહર	**૫. ૧ પ્રહર**
૫. સંધ્યા	૫. ૧ પ્રહર	**૧. બે ઘડી**

(ઈ) મોક્ષમાર્ગ આરાધનાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક કે બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. મારા આત્માનો નિજ ગુણ શું છે? **ક્ષાયિક સમકિત**

૨. શું શુદ્ધ ભણવા પ્રયત્ન કરીશ? **અક્ષર અને અર્થ**

૩. તપ શેના માટે કરવાનું નથી? **આજીવિકા માટે**

૪. શું ગોપવ્યા વિના શ્રાવકના ૧૨ વ્રતો અંગીકાર કરશું? **પોતાની શક્તિને**

૫. મોક્ષપ્રાપ્તિનો ઉપાય કોણ બતાવે છે? **અરિહંત ભગવાન**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. મરિચી મૃત્યુ પામીને ક્યાં ગયા? ત્યાં તેમની સ્થિતિ કેટલી હતી? **પાંચમા દેવલોકમાં, ૧૦ સાગરોપમ.**

૨. નયસાર ક્યાં રહેતો હતો? ત્યાંના રાજા કોણ હતા? **જંબૂદ્વીપના પશ્ચિમ મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં, શત્રુમર્દન.**

૩. ભગવાન મહાવીરના અવધિજ્ઞાની સાધુ અને અનુત્તર વિમાનમાં જવાવાળા સાધુ કેટલા? **૧૩૦૦, ૭૦૦**

૪. મહાવીરની પ્રથમ દેશના કોણે સાંભળી? **દેવોએ.**

૫. વિશ્વભૂતિના માતા–પિતા કોણ હતા? **માતા–ધારિણી, પિતા–વિશાખાભૂતિ.**

૬. ભગવાન ત્રિશલા માતાની કુક્ષિમાં કેટલી રાત્રિ રહ્યા? **૧૯૫ રાત્રિ.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૪)**

૧. ભવિષ્યમાં તીર્થંકર થવાના હોય. **ભરત ચક્રવર્તી ભગવાન ઋષભદેવને કહે છે.**

૨. તમે સંગીત બંધ કરી દેજો. **ત્રિપૃષ્ઠ વાસુદેવે ગાયકોને કહે છે.**

૩. તારું બધું બળ ક્યાં ચાલ્યું ગયું? **વિશાખાનંદી વિશ્વભૂતિને કહે છે.**

૪. અહીં પણ ધર્મ છે. **મરિચી કપિલને કહે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. . નાસ્તં **કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ, સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગન્તિ ।**

નામ્ભોધરોદર નિરૂદ્ધ મહાપ્રભાવઃ, સૂર્યાતિશાયિ મહિમાઽસિ મુનીન્દ્ર ! લોકે ॥

૨. નાત્યદ્ભુતં **ભુવનભૂષણ ભૂતનાથ ! ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવન્ત મભિષ્ટુવન્ત :।**

તુલ્યા ભવન્તિ ભુવતો નનુ તેન કિં વા, ભૂત્યાશ્રિતં ય ઈહ નાત્મસમં કરોતિ॥

૩. ઉન્નિન્દ્ર **હેમનવ પંકજ પુંજ કાન્તિ, પર્યુલ્લસન્નખ મયૂખ શિખાભિરામૌ ।**

પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેન્દ્ર ! ધત્તઃ, પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિ કલ્પયન્તિ ॥

૪. રક્તેક્ષણં **સમદ કોકિલ કણ્ઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુત્ફણમાપતન્તમ્ ।**

આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંક, સ્તવન્નામ નાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥

૫. વલ્ગ **ત્તુરંગ ગજ ગર્જિત ભીમ નાદ, માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનામ્ ।**

ઉદ્યદ્ દિવાકર મયૂખ શિખાપવિદ્ધં, ત્વત્કીર્તનાત્તમ ઈવાશુભિદા મુપૈતિ॥